

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Узгоджено

Проректор з наукової роботи

професор _____ В.О. Богомолів

“ ____ ” _____ 2020 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НІПР _____

професор _____ С.Я. Ходирєв

“ ____ ” _____ 2020 року

СИЛАБУС
(РОБОЧА ПРОГРАМА)

навчальної дисципліни**підготовки****в галузі знань****спеціальності¹****спеціалізація****за освітньою програмою²****мова навчання****Педагогіка та психологія вищої школи**

(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)

докторів філософії

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

_____
(шифр і назва галузі знань)_____
(шифр і назва спеціальності)_____
(якщо є то назва спеціалізації)_____
(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)**державна**

(мова, на якій проводиться навчання – державна, інша, ...)

2020 рік

¹ Якщо силабус (робоча програма) навчальної дисципліни розроблений для декількох спеціальностей, то вказуються усі спеціальності

² Якщо силабус (робоча програма) навчальної дисципліни розроблений для декількох освітніх програм за даною спеціальністю, то вказуються усі освітні програми

1. Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення з найбільш важливими питаннями загальних основ дидактики, педагогіки і психології, теорії виховання з позицій нового підходу; гуманізації, демократизації та національної і полікультурної спрямованості педагогічного процесу у вищій школі; сучасними методиками викладання дисциплін у вищій школі; методологією розробки методичних матеріалів до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх форм занять і контролю.

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в ОП)

2. Набуті компетентності (згідно ОПП)

Інтегральні:

- знати основні тенденції та перспективи розвитку ступеневої вищої школи й освіти в умовах незалежної України;
- знати основні закономірності психіки та педагогічні категорії навчання й виховання;
- знати методи, види діяльності та спілкування;
- знати зміст пізнавальних процесів й емоційно-вольової сфери, а також індивідуально-психологічні особливості людини;
- знати специфіку рефлексивного управління процесом формування стійкого світогляду, правильного сприйняття сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття, духовної культури.

Загальні:

- формувати особисту навчальну діяльність, спираючись на наукові психолого-педагогічні дослідження.

Фахові:

- добирати й використовувати передові педагогічні прийоми, різноманітні дидактичні методи та інтенсивні технології викладання у вищій школі;
  - застосовувати базові психологічні й педагогічні знання для організації професійної діяльності і спілкування особистості;
- розвивати в людині педагогічні якості, необхідні для інженерної праці.

3. Передумови для вивчення дисципліни: «Педагогіка та психологія вищої школи» є дисципліною, якій передуює цикл дисциплін психолого-педагогічної магістерської підготовки

(вказати які дисципліни передують її вивчення та слідує за нею)

4. Очікувані результати навчання з дисципліни формувати особисту навчальну діяльність, спираючись на наукові психолого-педагогічні дослідження

(п.2.3 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в освітній програмі)

5. Наявність стандарту вищої освіти _____

(назва, № наказу і дата затвердження, посилання)

6. Загальні відомості. Опис навчальної дисципліни (згідно ОПП)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ³
Кількість кредитів - 3,0 Кількість годин - 90	нормативна (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	_____ (порядковий номер семестру)	_____ (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	залік	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	_____
- практичні, семінарські (годин)	16	_____
- лабораторні роботи (годин)	_____	_____
- самостійна робота студентів (годин)	58	_____
- курсовий проект (годин)	_____	_____
- курсова робота (годин)	_____	_____
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	_____	_____
УСЬОГО	90	_____

7. Послідовність вивчення дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять⁴

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість лекційних годин		Назва тем (ЛР, ПЗ, СЗ, СРС, тощо)	Кількість годин		Література
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 2. (номер семестру)						
Тема 1. Розвиток та становлення вищої освіти в Україні	2		ПЗ 1. Історія виникнення вищої освіти в Україні СРС: Розробити класифікацію етапів становлення вищої освіти в Україні	2 4		
Тема 2. Форми організації навчання у вищій школі	2		ПЗ 2. Систематизація форм і видів навчальної роботи у ЗВО СРС: Створити таблицю класифікації форм навчання у	2 4		

³ Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа "заочна форма навчання" відсутня.

⁴ Указується послідовність вивчення дисципліни – Л-ЛР-ПЗ-СЗ-СРС (якщо дисципліни викладається декілька семестрів, то теми розбивати по семестрово).

Тема 3. <i>Психолого-педагогічні основи процесу навчання</i>	2		ПЗ 3. Есе на тему «Чи потрібні інженеру-педагогу психологічні знання» СРС: Мотиваційні важелі психолого-педагогічної готовності студентів до навчальної діяльності	2 4		
Тема 4. <i>Сучасні педагогічні технології та їх використання у ЗВО</i>	2		ПЗ 4. Класифікація традиційних та інноваційних педагогічних технологій, що актуальні у сучасному ЗВО України СРС: Створити таблицю традиційних та інноваційних педагогічних технологій	2 4		
Тема 5. <i>Педагогічна майстерність викладача вищої школи</i>	2		ПЗ 5. Систематизація та класифікація складових педагогічної майстерності СРС: Які психологічні особливості викладацької діяльності у ВШ	2 4		
Тема 6. <i>Імідж та самооцінка викладача закладу вищої освіти</i>	2		ПЗ 6. Побудувати образ ідеального викладача ВШ СРС: Дати характеристику зовнішнього вигляду викладача ЗВО	2 4		
Тема 7. <i>Виховання та навчання як єдиний цілісний психолого-педагогічний процес</i>	2		ПЗ 7. Які методи та прийоми виховної роботи є актуальними у ЗВО СР: розробіть класифікацію методів і прийомів виховної роботи у ВШ	2 4		
Тема 8. <i>Критерії та якості навчання у вищій школі</i>	2		ПЗ 8. охарактеризуйте критерії оцінювання у ВШ; СР: розробіть власні критерії оцінювання у ВШ	2		
Усього за семестр	16			16/ 28		
УСЬОГО за дисципліну	16			16/ 28		

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять⁵

(за наявності)

⁵ Вказується орієнтовна тематика КП, КР, РГР, якщо вони передбачені навчальним планом

9. Критерії оцінювання результатів навчання 5. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали за шкалою ХНАДУ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального .
80-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального .
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками .
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки .
60-66		E	«Посередньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35-59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90-100
BC	Добре	75-89
DE	Задовільно	60-74
FX	Незадовільно з можливістю перездати	35-59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34

10. Засоби діагностики результатів навчання презентація виконаних завдань, тести, портфоліо.

11. Наявність дистанційного курсу

Навчальний посібник з «Педагогіки та психології вищої школи» в електронному вигляді знаходиться на сайті відділу аспірантури ХНАДУ.

(Посилання на курс в інтернеті (якщо є))

12. Форми поточного та підсумкового контролю: усне опитування, контрольна робота, залік

(критерії оцінювання кожного виду занять, заліку, екзамену, КР(КП), ргр тощо, посилання на «Положення ...» ХНАДУ)

13. Необхідне обладнання та програмне забезпечення _____
(за потреби)

14. Рекомендовані джерела інформації

14.1. Базова література

1. Базова література

- 1.1. Психология и педагогика: учеб. пособие / сост. и ред. А.А. Радугин. – М. : Центр , 1997 . – 252с.
- 1.2. Рогинский В.М. Азбука педагогического труда / В.М. Рогинский. – М. : Высш. шк. , 2016 . – 111с.
- 1.3. Хомуленко Т.Б., Поденко А.В., Моргунова Н.С. Психологія праці та організаційна психологія: Навчально-методичний посібник / Т.Б. Хомуленко, А.В. Поденко, Н.С. Моргунова – Харків: ХНАДУ, 2009. – 280 с.

14.2. Допоміжна література

- 2.1. Антонова Н. О. Професійно важливі якості та адаптація до професії психолога / Н.О. Антонова // Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Психологія. – Х., 2004. – Вип. 13. – Ч. 1. – С. 13–25.
- 2.2. Баклицький І. Психологія праці: навч. посіб. / І. Баклицький. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – 511 с.
- 2.3. Балка В.В. Психологія праці особистості: Навчально-методичний посібник. – К.-Кременчук: П.П Щербатих, 2006. – 76 с.
- 2.4. Безносков С. П. Профессиональная деформация личности / С.П. Безносков - СПб: Речь, 2004. – 272 с.

- 2.5. Бондарчук О.І. Загальна психологія / О.І. Бондарчук, О.Л. Туриніна. – К. : Логос, 2004. – 140с.
- 2.6. Борисюк А. С. Професійна кар'єра як соціально-психологічний феномен: [етапи, типи професійної кар'єри] / А.С. Борисюк // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К., 2007. – Т. 9. – Ч. 4. – С. 94–101.
- 2.7. Зеер Э. Ф. Психология профессий: учеб. пособ. для студ. вузов / Э.Ф. Зеер. – М.: Академический проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2003. – 336 с.
- 2.8. Иванова Е. М. Основы психологического изучения профессиональной деятельности: учеб. пособ. / Е.М. Иванова. – М.: Изд-во МГУ, 1987. – 208 с.
- 2.9. Киселиця О.М., Богданюк А.М., Гуліна Л.В. Прогнозування та запобігання синдрому професійного вигорання та хронічної втоми / О.М. Киселиця, А.М. Богданюк, Л.В. Гуліна // Молодий вчений. – 2018. - №3. – С.89-92.
- 2.10. Климов Е.А. Психология профессионала / Е.А. Климов – М.: ИПП, 1996. – 397с.
- 2.11. Корольчук М.С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних і екстремальних умовах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
- 2.12. Коць М. О. Психологія праці та інженерна психологія: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. нав. закл. / М.О. Коць. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2010. – 138 с.
- 2.13. Крайнюк В. М. Психологія стресостійкості особистості : монографія / В.М. Крайнюк. – К.: Нікацентр, 2007. – 432 с. 15.
- 2.14. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: практикум / Я.В. Крушельницька – К.: КНЕУ, 2014. – 351с.
- 2.15. Лукашевич Н. П. Психология труда: учеб.-метод. пособ. / Под ред. Н.П. Лукашевича / Н.П. Лукашевич, И.В. Сингаевская, Е.И. Бондарчук – К.: МАУП, 1997. – 104 с.
- 2.16. Практикум по психологии профессиональной деятельности и менеджмента: учеб. пособие, 2-е изд. / Под ред. Г.С. Никифорова, М.А. Дмитриевой, В.М. Снеткова. – СПб.: Изд-тво С.-Петербургского университета, 2001. – 240 с.
- 2.17. Пряжников Н. С. Психология труда и человеческого достоинства : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений / Н.С. Пряжников, Е.Ю. Пряжникова. – М.: Изд. центр “Академия”, 2001. – 480 с.
- 2.18. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія» - 2-ге вид., перероб. і доп. / укладач О.С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2018 - 187 с.
- 2.19. Слоньовський М. Мотивація як основний принцип розвитку людських ресурсів системи публічного управління / М. Слоньовський // Ефективність державного управління – 2018. Вип. 1 (54). Ч. 1. – С. 56-61.
- 2.20. Толочек В. А. Современная психология труда: учеб. пособ. / В.А. Толочек. – СПб.: Питер, 2005. – 479 с.

14.3. Інформаційні ресурси

- 3.1. Офіційний сайт Лабораторії психодіагностики [Електронний ресурс] psychology.univer.kharkov.ua/lab.htm

3.2. Офіційний сайт Харківського національного автомобільно-дорожнього університету [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: khadi.kharkov.ua

Розроблено та внесено: кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
(повне найменування кафедри)

Розробник (и) силабусу: проф., к. пед. наук, доцент _____ Бондаренко В.В.
(посада, наук. ступінь, вчене звання), (підпис) (ПІБ розробників)

ID ORCID, e-mail розробника vv_bond57@email.ua
(ID із ЄДЕБО)

Гаранта ОП: _____
(посада, наук. ступінь, вчене звання), (підпис) (ПІБ гаранта)

ID ORCID, e-mail гаранта _____
(ID із ЄДЕБО)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри протокол №1 від “28” серпня 2019 р.
(номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри д. філос. н., професор _____ Чаплигін О.К.
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

«Погоджено»

Завідувач кафедри _____
(повна назва випускової кафедри)

_____ (наук. ступінь, вчене звання) _____ (підпис) _____ (ПІБ завідувача кафедри)
“ ” 20 року
(день) (місяць) (рік)

Завідувач аспірантури _____ Проніна Л.В.
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача аспірантури)

“ ” 20 року
(день) (місяць) (рік)

«РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ»

Вченою радою факультету _____
протокол №__ від “__” _____ 20__ р.

голова Вченої ради _____
(вчене звання) (підпис) (ПІБ)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Примітки:

Силабус (Робоча програма) навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 4 роки і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі. Електронний варіант розміщується на сайті факультету.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року доповнена.

Рекомендована до затвердження Методичною радою ХНАДУ «__» _____ 20__ року протокол №__.